Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2025/4208

20.8.2025.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums

Kā novērst pirktspējas zudumu un nevienlīdzības, atstumtības un marginalizācijas palielināšanās risku

(pašiniciatīvas atzinums)

(C/2025/4208)

Ziņotāja: ***Maria del Carmen BARRERA CHAMORRO***

Padomnieki	Ioannis GRIGORIADIS (II grupas ziņotājam) Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA (I grupai)
Pilnsapulces lēmums	5.12.2024.
Juridiskais pamats	Reglamenta 52. panta 2. punkts
Atbildīgā specializēta nodaļa	Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	22.5.2025.
Pieņemts plenārsesijā	19.6.2025.
Plenārsesija Nr.	597
Balsojuma rezultāts (par/pret/atturas)	140/74/15

PREAMBULA

Šis atzinums ir daļa no plašāka EESK atzinumu kopuma par dzīves dārdzības krīzi. Minētajā atzinumu kopumā EESK izskata dažādus šā politiskā izaicinājuma aspektus un sniedz visaptverošus un plašus ieteikumus Eiropas un valstu politikas veidotājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citām ieinteresētajām personām. Atzinumu kopumā iekļauti septiņi "sektoru atzinumi" ([1]), un katrā no tiem izskatīti problēmjautājumi kādā konkrētā politikas jomā. Turklāt "jumta atzinumā" ([2]) sniegti vispārēji politikas ieteikumi, kā risināt dzīves dārdzības krīzi kopumā un palielināt noturību pret turpmākām krīzēm.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK norāda, ka dzīves dārdzības krīzi izraisīja un saasināja pandēmija un nesenie konflikti visā pasaulē, ietekmējot Eiropas iedzīvotājus un uzņēmumus. Šīs krīzes dēļ dzīves līmenis ir pazeminājies un ir radušās būtiskas ekonomiskas problēmas. Neraugoties uz politikas pasākumiem, sociālās atstumtības, nevienlīdzības un marginalizācijas risks joprojām ir nopietns, kā arī turpina pastāvēt problēmas, kas īpaši skar MVU. Jāpanāk politikas darbību mērķtiecīga īstenošana.

1.2. Spēcīgāka, taisnīgāka un konkurētspējīgāka ES ekonomika ar augstāku pienācīgas kvalitātes nodarbinātības līmeni uzlabos ES noturību pret krīzēm. Īpaši svarīgi ir nodrošināt labvēlīgus apstākļus uzņēmumiem, it īpaši MVU, un saglabāt uzņēmējdarbības struktūru.

([1]) EESK atzinumi *"Eiropas reindustrializācija – uzņēmumu, darba ņēmēju un iedzīvotāju iespēja saistībā ar dzīves dārdzības krīzi"* (OV C, C/2025/4206, 17.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4206/oj), *"Krīžu pārvarēšana: pasākumi noturīgai, saliedētai un iekļaujošai Eiropas ekonomikai"* (OV C, C/2025/3195, 2.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3195/oj), *"Kā vienotā tirgus darbības traucējumi veicina dzīves dārdzības pieaugumu"* (OV C, C/2025/3189, 2.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3189/oj), *"Fosilā kurināmā subsīdiju pakāpeniska atcelšana, vienlaikus nodrošinot Eiropas konkurētspēju, mazinot dzīves dārdzības krīzi un veicinot taisnīgu pārkārtošanos"* (OV C, C/2025/3191, 2.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3191/oj), *"Piegādes ķēžu sadrumstalotība un ietekme uz dzīves dārdzību"* (OV C, C/2025/4209, 17.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4209/oj), *"Kā novērst pirktspējas zudumu un nevienlīdzības, atstumtības un marginalizācijas palielināšanās risku"*, *"Transporta, enerģētikas un mājokļu cenu kāpums: kvalitatīvu sabiedrisko pakalpojumu ietekme uz dzīves dārdzības novēršanu"* (OV C, C/2025/3192, 2.7.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3192/oj).

([2]) ECO/660 *"Organizētas pilsoniskās sabiedrības ieteikumi attiecībā uz dzīves dārdzības krīzes pārvarēšanu"* (tiek izstrādāts).

1.3. EESK uzskata, ka ieguldījumi cilvēkos un ekonomikā, progresīvi nodokļi, kvalitatīvi un cenas ziņā pieejami sabiedriskie pakalpojumi, kā arī mērķtiecīgs atbalsts neaizsargātākajiem cilvēkiem – līdztekus īstermiņa un ilgtermiņa rūpniecības politikai un centieniem uzlabot konkurētspēju – ir būtiski pasākumi, lai mazinātu dzīves dārdzības krīzi un aizsargātu pret turpmākiem satricinājumiem.

1.4. EESK norāda, ka sociālais dialogs joprojām ir svarīgs politikas instruments, bet netiek pietiekami izmantots, lai risinātu problēmas darba tirgū un novērstu ar krīzi saistītos pirktspējas zuduma riskus. Koplīguma sarunu stiprināšana ar mērķi uzlabot darba ņēmēju atalgojumu un sociālo aizsardzību, to līdzsvarojot ar ražīguma attīstību, var sekmēt centienus samazināt nevienlīdzību un novērst atstumtības un marginalizācijas riskus.

1.5. Vienlaikus ir jāpastiprina dialogs ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, jo tām ir izšķiroša nozīme nevienlīdzības novēršanā, it īpaši visneaizsargātāko personu vidū.

1.6. EESK atzīst, ka darba samaksas un minimālās algas palielināšana ir svarīgs elements cīņā pret pirktspējas samazināšanos un tās ietekmi uz nevienlīdzību, atstumtību un marginalizāciju un centienos nodrošināt labklājības pārdali. EESK uzsver Direktīvas par adekvātu minimālo algu pozitīvo ietekmi uz atalgojuma pieaugumu. Tā mudina dalībvalstis turpināt īstenošanu, lai sasniegtu tajā noteiktos mērķus, tostarp izstrādāt valsts rīcības plānus, kura mērķis ir palielināt koplīguma sarunu aptvērumu, ja tas ir mazāks par 80 %.

1.7. EESK atzīst, ka ir jāstiprina ES spēja paredzēt turpmākas krīzes. Šajā nolūkā EESK norāda, ka sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem visos līmeņos — gan valstu, gan Eiropas līmenī — ir svarīga loma šajā procesā un tie ir pierādījuši spēju pielāgoties vissarežģītākajām situācijām un reaģēt uz tām, kā arī atbalstīt pretkrīzes pasākumus.

1.8. EESK iesaka: lai mazinātu nevienlīdzības, sociālās atstumtības un marginalizācijas risku, ko rada pirktspējas zudums, vajadzētu ieviest atbilstošu cenu politiku atbilstošajā līmenī dažādās jomās, tostarp enerģijas cenu griestus, it īpaši attiecībā uz enerģijas izmaksām, lai novērstu spekulācijas ar šo pamatresursu, ņemot vērā to ietekmi uz citām būtiskām precēm, piemēram, pārtiku un tās cenām. Šajā saistībā būtu ieteicams reformēt ES enerģijas tirgus darbību, lai nodrošinātu efektīvu energosistēmu, kas nodrošina cenas ziņā pieejamu energoapgādi.

1.9. EESK atzīst, ka pirktspējas zuduma krīze ir cieši saistīta ar vēl nepieredzētu mājokļu krīzi. Komiteja iesaka ātri īstenot cenas ziņā pieejamu mājokļu politiku, vienlaikus pilnībā respektējot dalībvalstu kompetenci šajā jomā, kā arī Eiropas stratēģiju cīņai pret bezpajumtniecību, kas aizvien biežāk skar strādājošus cilvēkus.

1.10. EESK uzskata, ka ir svarīgi mācīties no krīzēm un izstrādāt preventīvu politiku. EESK nesen norādīja, ka ES iestādēm būtu jāizvērtē vajadzība pēc pastāvīga finanšu instrumenta, kura pamatā būtu *SURE* programmas pieredze, lai stabilizētu dalībvalstu sociālos izdevumus ārējo ekonomisko satricinājumu gadījumā un atbalstītu darba ņēmējus un uzņēmumus tajās rūpniecības nozarēs un reģionos, kurus visvairāk ietekmē digitālās un zaļās pārkārtošanās procesi ([3]). EESK arī uzskata: lai gūtu rezultātus, ES dalībvalstīm jāturpina virzīties uz priekšu ieteikuma par minimālajiem ienākumiem īstenošanā.

1.11. EESK uzsver, ka izglītība ir spēcīgs preventīvs faktors atstumtības, marginalizācijas un nevienlīdzības mazināšanai. Lielāki ieguldījumi izglītībā un prasmēs ir spēcīgs līdzeklis ienākumu un kvalitatīvu darbvietu skaita palielināšanai, un tāpēc ES un dalībvalstis tiek aicinātas palielināt ieguldījumus izglītībā. EESK uzsver, cik svarīgi ir labi izstrādāt politikas pasākumus, kuru mērķis ir novērst prasmju un darbaspēka trūkumu, kas ir viens no galvenajiem šķēršļiem uzņēmumu ieguldījumiem un izaugsmei.

1.12. EESK uzskata: lai Eiropā mazinātu pirktspējas zudumu, jāattīsta pamatpakalpojumi un sociālie pakalpojumi, tostarp sociālās ekonomikas struktūru sniegtie pakalpojumi, un tas jādara tādā veidā, kas palīdz pārvarēt piekļuves šķēršļus. Komiteja atzīmē, ka Eiropas sociālo tiesību pīlāra 20. princips sniedz neizsmeļošu sarakstu ar pamatpakalpojumiem. EESK uzskata, ka šie pakalpojumi ir būtiska pārveidojošu sociālās aizsardzības sistēmu daļa, kas palīdz visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem, vienlaikus nodrošinot preventīvus pakalpojumus.

([3]) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas rezolūcija – EESK ieguldījums Eiropas Komisijas 2025. gada darba programmā (OV C, C/2025/760, 11.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/760/oj), 8.11.

1.13. EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un tā sociālās konverģences sistēma joprojām ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar ko var uzraudzīt dalībvalstu pieņemto politiku un pasākumus, kuru mērķis ir risināt pirktspējas zuduma izraisīto krīzi un novērst tās ietekmi uz nevienlīdzību un sociālo atstumtību, kā arī risināt visas ar to saistītās problēmas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. EESK uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt distributīvās ietekmes novērtējumu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka visu jomu politikas pasākumi nepalielina nabadzību vai nevienlīdzību, un vienlaikus uzmanību pievērst arī dzimumu un jaunatnes perspektīvai. Visās sociālās politikas jomās būtu jāņem vērā dezagregētu datu atbilstoša izmantošana. EESK atkārtoti uzsver, ka pasākumu un politikas izstrādē ir svarīgi sociālos rādītājus ņemt vērā tādā pašā mērā kā ekonomikas rādītājus.

1.14. Politikas pasākumi, ar ko īsteno Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jāskata plašākā ES taisnīgas pārkārtošanās kontekstā. Jānovērš strukturālā nevienlīdzība un prioritārā kārtā jāaizsargā neaizsargātās grupas, kuras notiekošā pārkārtošanās, tostarp pirktspējas zudums, skar visvairāk. Dalībvalstīm jāuztur spēcīgi sociālās drošības tīkli, un EESK mudina Eiropas Savienību tās rosināt uzlabot sociālā nodrošinājuma sistēmas, lai nodrošinātu pienācīgu ienākumu aizsardzību slimības, bezdarba vai pensionēšanās gadījumā. Jāsaglabā un jāpastiprina arī ieguldījumi izglītībā, apmācībā un lielākas darbaspēka līdzdalības veicināšanā. Šajās jomās būtu jānodrošina pienācīgi publiskie izdevumi ([4]).

1.15. EESK uzskata, ka dalībvalstīm ir svarīgi meklēt iespējas mazināt pirktspējas zuduma ietekmi uz nevienlīdzību un koncentrēties uz atstumtību un marginalizāciju, izstrādājot pasākumus un ieguldījumus veselības, sociālās iekļaušanas un kopienā balstītas aprūpes jomā, tādējādi uzlabojot labbūtību un noturību aprūpes sniegšanā.

1.16. EESK atzinīgi vērtē Eiropas Sociālo tiesību komitejas neseno ziņojumu par dzīves dārdzības krīzes ietekmi uz sociālajām tiesībām un mudina dalībvalstis ievērot tajā minētos ieteikumus ([5]).

2. **Vispārīgas piezīmes**

2.1. EESK ar bažām norāda uz pirktspējas zudumu un dzīves dārdzības pieaugumu, ar ko saskaras Eiropas mājsaimniecības un ko radīja Covid-19 pandēmijas saasinātā ietekme, Krievijas karš pret Ukrainu, tai sekojošā enerģētikas krīze un nepieredzēts inflācijas kāpums. Globālo piegādes ķēžu traucējumi ir būtiski ietekmējuši cenu paaugstināšanos un turpmāku strauju dzīves dārdzības pieaugumu. Globālās sasilšanas un klimata krīzes dēļ ir arī paaugstinājušās nozīmīgāko lauksaimniecības produktu cenas ([6]).

2.2. Eiropas Savienībā 2023. gadā 94,6 miljoni cilvēku (21 % iedzīvotāju) bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam ([7]), un 10,6 % iedzīvotāju nevarēja pienācīgi apsildīt mājokli. Mājokļu izmaksas ir samazinājušas izmantojamos ienākumus, un 2023. gadā 10,6 % mājsaimniecību pilsētās un 7 % mājsaimniecību lauku apvidos mājokļa izmaksas pārsniedza 40 % no to rīcībā esošajiem ienākumiem ([8]).

2.3. Neraugoties uz zemāku inflāciju, iedzīvotāji joprojām saskaras ar problēmām, kas saistītas ar lielāku dzīves dārdzību. Cenu pieaugums, dzīves dārdzība un ekonomiskā situācija bija lielākās raizes, uz ko norādīja pilsoņi, kas balsoja vēlēšanās ([9]), turklāt 40 % šo iedzīvotāju bija vecumā no 16–30 gadiem ([10]).

2.4. Augstās enerģijas cenas nopietni kavē Eiropas rūpniecības nozaru, uzņēmumu un it īpaši MVU konkurētspēju, tādējādi paaugstinot arī to piedāvāto produktu un pakalpojumu cenas.

2.5. Lai gan pirktspējas zuduma sekas izjūt lielākā daļa mājsaimniecību, lielākajā daļā dalībvalstu visvairāk ir skartas mājsaimniecības ar zemiem un vidējiem ienākumiem ([11]). Dzimums, vecums, invaliditāte, etniskā piederība, ienākumu līmenis un mājokļa īpašumtiesību statuss arī var nesamērīgi ietekmēt cilvēku spēju atļauties nodrošināt savas pamatvajadzības.

([4]) *Protecting Health Rising cost-of-living crisis | EuroHealthNet*.
([5]) *Cost of Living Crisis - Social Rights* - Eiropas Sociālo tiesību komiteja (*ECSR*).
([6]) *Agricultural prices* 2023 -EUROSTAT.
([7]) *Poverty & Social Exclusion 2023* - EUROSTAT.
([8]) *Housing in Europe* – 2023 EUROSTAT.
([9]) ES pēcvēlēšanu apsekojums 2024.
([10]) Jauniešu aptauja 2024.
([11]) *Labour market and wage in EU*- EK.

2.6. Eiropas Savienībā 2023. gadā 24,8 % bērnu saskārās ar nabadzības vai sociālās atstumtības risku, un tas liecina, ka vienā no pasaules bagātākajiem reģioniem joprojām ir augsts bērnu nabadzības līmenis. Bērnu nabadzības rādītāji pieauga 16 ES valstīs, savukārt vispārējais nabadzības risks ES kopumā samazinājās ([12]). Īpaši neaizsargātas ir sievietes un ģimenes ar bērniem: gandrīz puse (48 %) vecāku norādīja, ka samazinājuši pārtiku sev, lai pabarotu savus bērnus ([13]). Nodarbinātu personu nabadzība samazinājās tikai nedaudz — līdz 8,3 % 2023. gadā (par 0,2 procentpunktiem). Neraugoties uz darba aizsargājošo ietekmi, daudzi darba ņēmēji joprojām ir pakļauti nabadzības riskam ([14]).

2.7. EESK uzsver, ka izglītība ļoti spēcīgi ietekmē nabadzības līmeni. 2023. gadā gandrīz trešdaļa (28,8 %) ES iedzīvotāju ar zemu izglītības līmeni tika subjektīvi uzskatīti par nabadzīgiem.

2.8. Sabiedriskie pakalpojumi atbilst iedzīvotāju pamatvajadzībām, veicinot viņu labklājību un sociālo kohēziju un nodrošinot ekonomikas stabilitāti. Kvalitatīvi, cenas ziņā pieejami un piekļūstami sabiedriskie pakalpojumi arī ir būtiski, lai palīdzētu mazināt dzīves dārdzības pieauguma ietekmi, it īpaši tiem, kuri atrodas ienākumu sadales apakšējā kvintilē un kurus nesamērīgi ietekmē dzīves dārdzības pieaugums.

2.9. EESK pauž bažas arī par ASV un ES tirdzniecības kara ietekmi uz inflāciju, ES ekonomiku, uzņēmumiem un iedzīvotāju, it īpaši visneaizsargātāko iedzīvotāju, pirktspēju. Tā uzsver, ka ES un dalībvalstīm ir jāveic atbilstoši pasākumi, lai šo iespējamo ietekmi novērstu.

2.10. EESK norāda, ka, neraugoties uz nesenajiem ekonomikā vērojamiem uzlabojumiem ([15]), jaunas neskaidrības atkal izraisa izaugsmes palēninašanos un vienlaikus bažas raisa arī inflācija. Reālās algas joprojām ir zemākas nekā 2019. gadā, un visā Eiropā pastāv ievērojamas vidējo algu atšķirības ([16]). Eiropas Savienībā labklājības nevienlīdzība joprojām ir būtiska problēma: bagātāko slāņu (10 %) rīcībā bija 56 % no neto bagātības, bet nabadzīgāko slāņu rīcībā — tikai 5 % ([17]).

2.11. Eiropas mājsaimniecību pirktspējas zudums var kļūt par nopietnu problēmu sabiedrības veselībai. Nepietiekams vai nepilnvērtīgs uzturs ir reāls drauds lielai daļai Eiropas iedzīvotāju ([18]). Aptuveni desmitā daļa mājsaimniecību saskaras ar katastrofāliem veselības aprūpes izdevumiem, t. i., tiešie veselības aprūpes maksājumi pārsniedz to rīcībā esošos veselības aprūpei paredzētos līdzekļus ([19]). Tas var ietekmēt profilaktisko aprūpi un aizkavēt diagnostiku un nopietni ietekmēt cilvēkus un veselības aprūpes sistēmas.

3. **Īpašas piezīmes**

3.1. Dzīves dārdzības krīze ir palielinājusi grūtības un finansiālo nedrošību visā Eiropā, bet tās ietekme dažādās valstīs ir atšķirīga ([20]). Valdības ir izvēlējušās lielā mērā līdzīgas pieejas attiecībā uz to, kā kompensēt ienākumu līmeņa atšķirības, kā arī attiecībā uz prioritāro atbalsta veidu noteikšanu starp dažādiem atbalsta veidiem.

Dzīves dārdzības krīzes pārvarēšana ir galvenokārt valstu kompetencē, taču ir plašas iespējas īstenot Eiropas līmeņa pasākumus, lai novērstu jaunas krīzes un stiprinātu noturību pret krīzēm, un savstarpēji mācīties, lai atbalstītu valstu pasākumus ar labu praksi, kas būtu jāanalizē un jāpārņem citviet.

3.2. EESK uzskata, ka spēcīgāks, labi funkcionējošs sociālais dialogs un koplīguma sarunas, kas notiek saskaņā ar katras dalībvalsts darba attiecību praksi un pilnībā respektējot sociālo partneru autonomiju, ir vērtīgi instrumenti, ar ko var novērst pirktspējas zudumu un risināt ar to saistītās problēmas.

([12]) *Realities in EU progress gaps EUROCHILD*.
([13]) *Progressive Yearbook 2023 FEPS*, 101. lpp..
([14]) *Employment & Social Developments EU 2024* - Eiropas Komisija 35. lpp.
([15]) https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-interim-report-march-2025_89af4857-en.html.
([16]) *Employment Outlook 2024* | ESAO.
([17]) https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2024/11/18/new-european-wealth-gauge-helps-policymakers-address-inequality.
([18]) Gandrīz katrs desmitais ES iedzīvotājs nevarēja atļauties pienācīgu maltīti — ziņas — *Eurostat*.
([19]) *Health at a Glance EU* 2022 | ESAO.
([20]) *Progressive Yearbook 2023 FEPS*.

3.3. EESK norāda, ka augstas inflācijas periodi rada īpašas problēmas sociālajiem partneriem un ka koplīguma sarunu kārtas un līgumi varētu neatrisināt inflācijas pieauguma problēmu. Komiteja norāda arī uz plašo mehānismu klāstu, ar kuru palīdzību koplīgumu procesā tiek mēģināts atalgojumu sasaistīt ar inflācijas tendencēm, lai izvairītos no negaidīta pirktspējas zuduma, un ka sociālie partneri var arī pieņemt *ad hoc* mehānismus inflācijas krīzes pārvarēšanai. Eiropas Savienībā joprojām pastāv prasmju un darbaspēka trūkums, un tiek ziņots, ka tas ir viens no galvenajiem šķēršļiem uzņēmumu ieguldījumiem un izaugsmei. Tajā pašā laikā gandrīz 25 % darbspējīgā vecuma cilvēku Eiropas Savienībā joprojām ir neaktīvi ([21]). Tas norāda, cik svarīga ir labi izstrādāta aktīva darba tirgus politika. Vajadzīga paraugprakses apmaiņa par valsts nodarbinātības dienestu reformām, lai paaugstinātu to efektivitāti un uzlabotu sadarbību starp valsts un privātajiem nodarbinātības dienestiem.

3.4. Kā noteikts Direktīvā par adekvātu minimālo algu Eiropas Savienībā, dalībvalstīm, kurās koplīguma sarunu aptvērums ir mazāks par 80 %, būtu ātri jānodrošina koplīguma sarunas veicinošu nosacījumu satvars un, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, jāizstrādā savi valsts rīcības plāni koplīguma sarunu veicināšanai. Eiropas Komisijai būtu jāsniedz attiecīgs atbalsts, tostarp pastāvīgai spēju veidošanai, un jāveic attiecīgi izpildes panākšanas pasākumi.

3.5. Pilnībā jānovērtē un jārespektē sociālā dialoga īpašā loma, vienlaikus atzīstot pilsoniskā dialoga atšķirīgo lomu. Pilsoniskās sabiedrības organizācijām var būt izšķiroša nozīme līdzdalīgā politikas veidošanā jautājumos, kas nav saistīti ar darbu, un ārpus oficiālā darba tirgus esošo dalībnieku pārstāvēšanā, un tās arī palīdz novērst nevienlīdzību, it īpaši visneaizsargātāko grupu vidū.

3.6. Pirktspējas saglabāšana ir viens no kritērijiem, kas arī būtu jāņem vērā, koriģējot minimālo algu. EESK atzinīgi vērtē likumā noteiktās minimālās algas palielinājumu, kas paredzēts 2025. gadā, it īpaši ievērojamo pieaugumu lielākajā daļā Centrāleiropas un Austrumeiropas dalībvalstu ([22]). Runājot par jaunajām 2025. gada likmēm, tā norāda, ka var novērot strukturālus uzlabojumus, kas ir cieši saistīti ar Direktīvas par adekvātu minimālo algu noteikumiem ([23]).

3.7. Šajā kontekstā būtu jāņem vērā arī minimālā ienākuma sistēmas vispārēji stabilizējošā ietekme uz ekonomiku. EESK uzstāj, ka ir svarīgi minimālo ienākumu mainīt līdz ar inflāciju, it īpaši reizē ar dzīves dārdzības palielināšanos, un tas būtu jādara regulāri. Ļoti svarīgi ir arī labāk īstenot Padomes 2023. gada janvāra ieteikuma par adekvātu minimālo ienākumu noteikumus, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu ([24]).

3.8. EESK uzskata, ka jānodrošina pienācīgi darba apstākļi, īstenojot un piemērojot spēkā esošos ES un valstu noteikumus, kas attiecas, piemēram, uz nediskrimināciju, sociālo aizsardzību, veselības un drošības aizsardzību, darba ņēmēju pārkvalifikāciju un kvalifikācijas celšanu, sociālo dialogu un arodbiedrību pārstāvību, pienācīgu darba samaksu, kā arī dzimumu līdztiesību un it īpaši vienādu atalgojumu par vienādas vērtības darbu.

3.9. Eiropas Savienībā būtu jāuzrauga digitālā nabadzība un atstumtība un jānovērtē, kā tā ietekmē piekļuvi pamatpakalpojumiem ([25]).

3.10. Piekļuve cenas ziņā pieņemamai un veselīgai pārtikai ir jāiekļauj pamatpreču un pakalpojumu sistēmā, jo tie ir saistīti ar Eiropas zaļā kursa mērķi "veselīgi cilvēki un veselīga planēta" ([26]).

3.11. EESK uzsver, ka – līdztekus citiem sociālajiem ieguldījumiem – ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi sabiedriskajos pakalpojumos un infrastruktūrā, tostarp veselības aprūpē, izglītībā un kopīgi pievēršoties veselības un mājokļu vajadzībām, lai nodrošinātu atbilstīgus un cenas ziņā pieejamus sociālos mājokļus. Mērķtiecīgs atbalsts sociālās ekonomikas organizācijām var sekmēt centienus stiprināt sociālo infrastruktūru, radīt kvalitatīvas darbvietas un nodrošināt piekļuvi cenas ziņā pieņemamiem pamatpakalpojumiem. Komiteja brīdina, ka tos nedrīkst apdraudēt lielāki ieguldījumi aizsardzības rūpniecībā, it īpaši situācijā, kad daudzas dalībvalstis saskaras ar fiskāliem ierobežojumiem un atgriežas pie finansējuma samazināšanas sabiedriskajiem pamatpakalpojumiem. Tā arī aicina veikt pasākumus, kas veicina ekonomikas izaugsmi un produktivitāti, lai varētu veikt ieguldījumus kopējā labuma vārdā.

3.12. EESK uzsver, ka tiesības uz pārtiku, pienācīgu mājokli, ūdeni un sanitāriju ir cilvēktiesības un ka visiem Eiropas iedzīvotājiem jānodrošina iespējas tām piekļūt. Pienācīgs mājoklis nozīmē gan pieejamību cenas ziņā ([27]), gan spēju uzturēt mājokli siltu, tostarp enerģijas pastāvīgu neatslēgšanu neaizsargātām personām kā garantijas pasākumu, kas attiecīgos gadījumos novērš atstumtību un nabadzību.

([21]) *Inactive-population-in-Europe-by-country,* STATISTA.
([22]) *Rises in national minimum wages 2025* – EUROFOUND.
([23]) Rises in national minimum wages 2025 – EUROFOUND.
([24]) Padomes Ieteikums par adekvātu minimālo ienākumu, 2023. gads (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).
([25]) *Report-2022 essential-services-EAPN*.
([26]) *Report-2022 essential-services-EAPN*.
([27]) *Unaffordable and inadequate housing in Europe* | EUROFOUND, 35. lpp..

3.13. EESK uzskata, ka ir svarīgi veicināt izņēmumus Eiropas iekšējā tirgus un konkurences noteikumu piemērošanā attiecībā uz pamatpakalpojumu sniegšanu, lai aizsargātu iedzīvotāju piekļuvi pakalpojumiem pat tad, ja pastāv sabiedrisko pakalpojumu saistības ([28]).

3.14. EESK iesaka nodrošināt atbilstību gan tiesību aktu kopumam par vispārējas nozīmes pakalpojumiem, gan citiem tiesību aktiem, kuri ietver regulu par atbalsta kategorijām, kas ir saderīgas ar iekšējo tirgu, Pakalpojumu direktīvu, patērētāju aizsardzības pasākumus un Vispārējas nozīmes pakalpojumu kvalitātes sistēmu Eiropā ([29]).

3.15. EESK uzskata: lai Eiropā mazinātu pirktspējas zudumu, tālāk jāattīsta pamatpakalpojumi un sociālie pakalpojumi, lai pārvarētu piekļuves šķēršļus. EESK norāda, ka Eiropas sociālo tiesību pīlāra 20. princips sniedz pamatpakalpojumu sarakstu, kas ir papildināms.

3.16. Cīņai pret enerģētisko nabadzību un atstumtību ir jākļūst par vienu no galvenajām prioritātēm. Saistībā ar ES Eiropas sociālo tiesību pīlārā noteikto nabadzības samazināšanas mērķi dalībvalstu rīcībā ir politikas instrumentu kopums, kas nosaka skaidru mērķi un novērtē un risina neaizsargātu mājsaimniecību vajadzības ([30]).

3.17. EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un tā sociālās konverģences sistēma joprojām ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar ko var uzraudzīt dalībvalstu pieņemto politiku un pasākumus, kuru mērķis ir risināt pirktspējas zuduma izraisīto krīzi un novērst tās ietekmi uz nevienlīdzību un sociālo atstumtību, kā arī risināt visas ar to saistītās problēmas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. EESK uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt sadales ietekmējuma novērtējumu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka ikvienas jomas politikas pasākumi nepalielina nabadzību vai nevienlīdzību ([31]), un vienlaikus uzmanību pievērst arī dzimumu un jaunatnes perspektīvai. Attiecīgā gadījumā visās sociālās politikas jomās būtu jāņem vērā dezagregētu datu atbilstoša izmantošana. EESK atkārtoti uzsver, ka pasākumu un politikas izstrādē ir svarīgi sociālos rādītājus ņemt vērā tādā pašā mērā kā ekonomikas rādītājus.

3.18. EESK uzskata, ka rūpīgi būtu jāanalizē un jāizvērtē COVID-19 krīzes laikā gūtā pieredze, kas ar vispārējās drošības klauzulas starpniecību ļāva leģitimizēt maigākas fiskālās politikas īstenošanu, un būtu jāparedz mehānismi, kuri veicinātu nepieciešamās iekšzemes investīcijas un reformas un ilgākā termiņā novērstu samazinājumus sociālajiem ieguldījumiem ([32]).

Briselē, 2025. gada 19. jūnijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Oliver RÖPKE

([28]) *Report-2022 essential-services-EAPN*.
([29]) *Report-2022 essential-services-EAPN*.
([30]) *Cost-living-crisis-and-energy-poverty*-EUROFOUND 2022.
([31]) Skatīt Lailpas deklarāciju.
([32]) Skatīt Lailpas deklarāciju.

PIELIKUMS

Turpmāk minētie grozījumi ieguva vismaz vienu ceturto daļu nodoto balsu, taču tika noraidīti debatēs (Reglamenta 74. panta 3. punkts).

5. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.3. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK norāda, ka augstas inflācijas periodi rada īpašas problēmas sociālajiem partneriem un ka koplīguma sarunu kārtas un līgumi varētu neatrisināt inflācijas pieauguma problēmu. Komiteja norāda arī uz ***plašo mehānismu klāstu***, ar kuru palīdzību koplīgumu procesā tiek mēģināts atalgojumu sasaistīt ar inflācijas tendencēm, lai izvairītos no negaidīta pirktspējas zuduma***, un ka sociālie partneri var arī pieņemt ad hoc mehānismus inflācijas krīzes pārvarēšanai***. Eiropas Savienībā joprojām pastāv prasmju un darbaspēka trūkums, un tiek ziņots, ka tas ir viens no galvenajiem šķēršļiem uzņēmumu ieguldījumiem un izaugsmei. Tajā pašā laikā gandrīz 25 % darbspējīgā vecuma cilvēku Eiropas Savienībā joprojām ir neaktīvi[1]. Tas norāda, cik svarīga ir labi izstrādāta aktīva darba tirgus politika. Vajadzīga paraugprakses apmaiņa par valsts nodarbinātības dienestu reformām, lai paaugstinātu to efektivitāti un uzlabotu sadarbību starp valsts un privātajiem nodarbinātības dienestiem. [1] *Inactive-population-in-Europeeurope-by-country* STATISTA.	EESK norāda, ka augstas inflācijas periodi rada īpašas problēmas sociālajiem partneriem un ka koplīguma sarunu kārtas un līgumi varētu neatrisināt inflācijas pieauguma problēmu. Komiteja norāda arī uz ***dažādiem katrai valstij raksturīgiem mehānismiem***, ar kuru palīdzību koplīgumu procesā tiek mēģināts atalgojumu sasaistīt ar inflācijas tendencēm, lai izvairītos no negaidīta pirktspējas zuduma. Eiropas Savienībā joprojām pastāv prasmju un darbaspēka trūkums, un tiek ziņots, ka tas ir viens no galvenajiem šķēršļiem uzņēmumu ieguldījumiem un izaugsmei. Tajā pašā laikā gandrīz 25 % darbspējīgā vecuma cilvēku Eiropas Savienībā joprojām ir neaktīvi[1]. Tas norāda, cik svarīga ir labi izstrādāta aktīva darba tirgus politika. Vajadzīga paraugprakses apmaiņa par valsts nodarbinātības dienestu reformām, lai paaugstinātu to efektivitāti un uzlabotu sadarbību starp valsts un privātajiem nodarbinātības dienestiem. [1] *Inactive-population-in-Europeeurope-by-country* STATISTA.

Pamatojums

Labāk ir skaidri atsaukties uz pašu dalībvalstu mehānismiem.

Balsojuma rezultāts

Par: 82

Pret: 111

Atturas: 7

6. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.4. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
Kā noteikts Direktīvā par adekvātu minimālo algu Eiropas Savienībā, dalībvalstīm, kurās koplīguma sarunu aptvērums ir mazāks par 80 %, būtu ***ātri*** jānodrošina koplīguma sarunas veicinošu nosacījumu satvars un, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, jāizstrādā savi valsts rīcības plāni koplīguma sarunu veicināšanai. Eiropas Komisijai būtu jāsniedz attiecīgs atbalsts, tostarp pastāvīgai spēju veidošanai, un jāveic attiecīgi izpildes panākšanas pasākumi.	Kā noteikts Direktīvā par adekvātu minimālo algu Eiropas Savienībā, dalībvalstīm, kurās koplīguma sarunu aptvērums ir mazāks par 80 %, būtu jānodrošina koplīguma sarunas veicinošu nosacījumu satvars un, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, jāizstrādā savi valsts rīcības plāni koplīguma sarunu veicināšanai. Eiropas Komisijai būtu jāsniedz attiecīgs atbalsts, tostarp pastāvīgai spēju veidošanai, un jāveic attiecīgi izpildes panākšanas pasākumi***. Tomēr Direktīva par adekvātu minimālo algu patlaban vēl tiek izskatīta EST lietā C-19/23, kurā tiek apšaubīta tās likumība***.

Pamatojums

Būtu jāprecizē, ka uz Direktīvu par adekvātu minimālo algu joprojām attiecas nepabeigtā EST lieta C-19/23.

Balsojuma rezultāts

Par: 81

Pret: 119

[2]Atturas: 7

7. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.6. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
Pirktspējas saglabāšana ir viens no kritērijiem, kas arī būtu jāņem vērā, koriģējot minimālo algu. EESK ***atzinīgi vērtē*** likumā noteiktās minimālās algas palielinājumu, kas paredzēts 2025. gadā, it īpaši ievērojamo pieaugumu lielākajā daļā Centrāleiropas un Austrumeiropas dalībvalstu[1]. Runājot par jaunajām 2025. gada likmēm, tā norāda, ka ***var novērot strukturālus uzlabojumus, kas ir cieši saistīti ar Direktīvas par adekvātu minimālo algu noteikumiem***[2].	***Kā norādīts Direktīvā par adekvātu minimālo algu, likumā noteiktas minimālās algas pirktspēja*** ir viens no kritērijiem, kas arī būtu jāņem vērā, nosakot vai koriģējot minimālo algu. EESK ***norāda uz*** likumā noteiktās minimālās algas palielinājumu, kas paredzēts 2025. gadā, it īpaši ievērojamo pieaugumu lielākajā daļā Centrāleiropas un Austrumeiropas dalībvalstu[1]. Runājot par jaunajām 2025. gada likmēm, tā norāda, ka ***minimālās algas ir palielinātas virs inflācijas līmeņa un ir vērojami strukturāli uzlabojumi***[2].
[1] *Rises in national minimum wages 2025* – EUROFOUND.	[1] *Rises in national minimum wages 2025* – EUROFOUND.
[2] Turpat.	[2] Turpat.

Pamatojums

Saskaņā ar Direktīvu par adekvātu minimālo algu 5. pantā minētie kritēriji attiecas uz likumā noteikto minimālo algu. Eurofound avots norāda, ka minimālās algas ir palielinājušās virs inflācijas līmeņa.

Balsojuma rezultāts

Par: 84

Pret: 124

Atturas: 4

8. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.7. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
Šajā kontekstā būtu jāņem vērā arī minimālā ienākuma sistēmas vispārēji stabilizējošā ietekme uz ekonomiku. ***EESK uzstāj, ka ir svarīgi minimālo ienākumu mainīt līdz ar inflāciju,*** it īpaši ***reizē ar*** dzīves dārdzības palielināšanos***, un tas būtu jādara regulāri***. Ļoti svarīgi ir arī labāk īstenot Padomes 2023. gada janvāra ieteikuma par adekvātu minimālo ienākumu noteikumus, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu[1].	Šajā kontekstā būtu jāņem vērā arī minimālā ienākuma sistēmas vispārēji stabilizējošā ietekme uz ekonomiku. ***Dalībvalstīm būtu regulāri jānovērtē minimālais ienākums un vajadzības gadījumā jāveic pielāgojumi, lai reaģētu uz mainīgajām situācijām,*** it īpaši **uz** dzīves dārdzības palielināšanos. Ļoti svarīgi ir arī labāk īstenot Padomes 2023. gada janvāra ieteikuma par adekvātu minimālo ienākumu noteikumus, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu[1].
[1] Padomes Ieteikums par adekvātu minimālo ienākumu, 2023. gads.	[1] Padomes Ieteikums par adekvātu minimālo ienākumu, 2023. gads.

Pamatojums

Inflācija nav vienīgais dzīves dārdzības pieauguma iemesls.

Balsojuma rezultāts

Par: 82

Pret: 121

Atturas: 4

9. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.10. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
Piekļuve cenas ziņā pieņemamai un veselīgai pārtikai ir ***jāiekļauj pamatpreču un pakalpojumu sistēmā, jo tie ir saistīti*** ar Eiropas zaļā kursa mērķi "veselīgi cilvēki un veselīga planēta"[1].	Piekļuve cenas ziņā pieņemamai un veselīgai pārtikai ir ***jāuzlabo, nodrošinot labvēlīgus apstākļus ilgtspējīgai lauksaimniecībai un pārtikas ražošanai Eiropas Savienībā saistībā*** ar Eiropas zaļā kursa mērķi "veselīgi cilvēki un veselīga planēta"[1].
[1] Turpat.	[1] Turpat.

Pamatojums

Jaunas definīcijas nevar nodrošināt piekļuvi cenas ziņā pieejamai un veselīgai pārtikai, bet ir vajadzīga plaukstoša un ilgtspējīga pārtikas ražošana Eiropas Savienībā.

Balsojuma rezultāts

Par: 87

Pret: 120

Atturas: 2

10. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.11. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK uzsver, ka – līdztekus citiem sociālajiem ieguldījumiem – ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi sabiedriskajos pakalpojumos un infrastruktūrā, tostarp veselības aprūpē, izglītībā un kopīgi pievēršoties veselības un mājokļu vajadzībām, lai nodrošinātu atbilstīgus un cenas ziņā pieejamus sociālos mājokļus. Mērķtiecīgs atbalsts sociālās ekonomikas organizācijām var palīdzēt stiprināt sociālo infrastruktūru, radīt kvalitatīvas darbvietas un nodrošināt piekļuvi cenas ziņā pieņemamiem pamatpakalpojumiem. Komiteja ***brīdina, ka tos nedrīkst apdraudēt lielāki ieguldījumi aizsardzības rūpniecībā, it īpaši situācijā, kad daudzas dalībvalstis saskaras ar fiskāliem ierobežojumiem un atgriežas pie finansējuma samazināšanas sabiedriskajiem pamatpakalpojumiem. Tā*** arī aicina veikt pasākumus, kas veicina ekonomikas izaugsmi un produktivitāti, lai varētu veikt ieguldījumus kopējā labuma ***vārdā***.	EESK uzsver, ka – līdztekus citiem sociālajiem ieguldījumiem – ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi sabiedriskajos pakalpojumos un infrastruktūrā, tostarp veselības aprūpē, izglītībā un kopīgi pievēršoties veselības un mājokļu vajadzībām, lai nodrošinātu atbilstīgus un cenas ziņā pieejamus sociālos mājokļus. Mērķtiecīgs atbalsts sociālās ekonomikas organizācijām var palīdzēt stiprināt sociālo infrastruktūru, radīt kvalitatīvas darbvietas un nodrošināt piekļuvi cenas ziņā pieņemamiem pamatpakalpojumiem. ***Komiteja*** arī aicina veikt pasākumus, kas veicina ekonomikas izaugsmi un produktivitāti, lai varētu veikt ieguldījumus ***dažādos*** kopējā labuma ***aspektos. EESK uzsver, ka vienmēr ir jānodrošina pamatpakalpojumu finansēšana***.

Pamatojums

Ir svarīgi nodrošināt pienācīgu finansējumu pamatpakalpojumiem, neradot sāncensību starp dažādiem kopējā labuma komponentiem.

Balsojuma rezultāts

Par:	86
Pret:	123
Atturas:	3

12. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.13. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK uzskata, ka ir svarīgi veicināt ***izņēmumus*** Eiropas iekšējā tirgus un konkurences noteikumu ***piemērošanā*** attiecībā uz pamatpakalpojumu sniegšanu, lai aizsargātu iedzīvotāju piekļuvi pakalpojumiem pat tad, ja pastāv sabiedrisko pakalpojumu saistības[1].	EESK uzskata, ka ir svarīgi veicināt Eiropas iekšējā tirgus un konkurences noteikumu ***piemērošanu*** attiecībā uz pamatpakalpojumu sniegšanu, lai aizsargātu iedzīvotāju piekļuvi pakalpojumiem pat tad, ja pastāv sabiedrisko pakalpojumu saistības[1].
[1] *Report-2022 essential-services-EAPN*.	[1] *Report-2022 essential-services-EAPN*.

Pamatojums

Ir svarīgi, lai iekšējais tirgus un uz noteikumiem balstīta konkurence dotu labumu iedzīvotājiem arī pamatpakalpojumos.

Balsojuma rezultāts

Par:	96
Pret:	121
Atturas:	3

13. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

3.17. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un tā ***sociālās konverģences sistēma*** joprojām ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar ko var uzraudzīt dalībvalstu pieņemto politiku	EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un tā ***sociālo rezultātu pārskats*** joprojām ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar ko var uzraudzīt dalībvalstu pieņemto politiku un

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
un pasākumus, kuru mērķis ir risināt pirktspējas zuduma izraisīto krīzi un novērst tās ietekmi uz nevienlīdzību un sociālo atstumtību, kā arī risināt visas ar to saistītās problēmas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. EESK uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt distributīvās ietekmes novērtējumu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka visu jomu politikas pasākumi nepalielina nabadzību vai nevienlīdzību[1], un vienlaikus uzmanību pievērst arī dzimumu un jaunatnes perspektīvai. Attiecīgā gadījumā visās sociālās politikas jomās būtu jāņem vērā dezagregētu datu atbilstoša izmantošana. EESK atkārtoti uzsver, ka pasākumu un politikas izstrādē ir svarīgi ***sociālos rādītājus*** ņemt vērā ***tādā pašā mērā kā ekonomikas*** rādītājus.	pasākumus, kuru mērķis ir risināt pirktspējas zuduma izraisīto krīzi un novērst tās ietekmi uz nevienlīdzību un sociālo atstumtību, kā arī risināt visas ar to saistītās problēmas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā***. Turklāt EESK uzskata, ka sociālās konverģences sistēma ir iespēja uzlabot valstu centienu koordināciju, lai panāktu augšupēju sociālo konverģenci. Tam būtu jāveicina arī labāka pašreizējās pārvaldības struktūras izmantošana Eiropas Savienībā***. EESK uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt distributīvās ietekmes novērtējumu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka visu jomu politikas pasākumi nepalielina nabadzību vai nevienlīdzību[1], un vienlaikus uzmanību pievērst arī dzimumu un jaunatnes perspektīvai. Attiecīgā gadījumā visās sociālās politikas jomās būtu jāņem vērā dezagregētu datu atbilstoša izmantošana. EESK atkārtoti uzsver, ka pasākumu un politikas izstrādē ir svarīgi ***pienācīgi*** ņemt vērā ***sociālos*** rādītājus.
[1] Skatīt Lailpas deklarāciju.	[1] Skatīt Lailpas deklarāciju.

Pamatojums

Šajā kontekstā sociālo rezultātu pārskats ir svarīgāks. Pēdējā teikumā vārds "pienācīgi" ir plašāks un aptver visus būtiskos apsvērumus. Kompromisa garā arī ierosinām vēlāk punktā pievienot teikumu par sociālās konverģences sistēmu.

Balsojuma rezultāts

Par: 96

Pret: 130

Atturas: 2

1. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

1.6. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK atzīst, ka darba ***samaksas un minimālās algas palielināšana ir svarīgs elements cīņā*** pret pirktspējas samazināšanos un tās ietekmi uz nevienlīdzību, atstumtību un marginalizāciju un ***centienos nodrošināt*** labklājības pārdali. ***EESK uzsver Direktīvas par adekvātu minimālo algu pozitīvo ietekmi uz atalgojuma pieaugumu. Tā mudina dalībvalstis turpināt īstenošanu, lai sasniegtu tajā noteiktos mērķus, tostarp izstrādāt valsts rīcības plānus, kura mērķis ir palielināt koplīguma sarunu aptvērumu, ja tas ir mazāks par 80 %***.	EESK atzīst, ka darba ***samaksa un minimālā alga, tāpat kā sociālā aizsardzība, aktīva darba tirgus politika un nodokļu sistēmas, ir svarīgi elementi centienos taisnīgā veidā cīnīties*** pret pirktspējas samazināšanos***, lai tādējādi samazinātu*** tās ietekmi uz nevienlīdzību, atstumtību un marginalizāciju un nodrošinātu labklājības pārdali.

Pamatojums

Algas ir tikai viena pirktspējas dimensija, un tekstā nav ņemti vērā bezdarbnieki un tie, kas citādi ir neaizsargātā situācijā.

Balsojuma rezultāts

Par: 90

Pret: 119

Atturas: 5

2. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

1.8. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK iesaka: lai mazinātu nevienlīdzības, sociālās atstumtības un marginalizācijas risku, ko rada pirktspējas zudums, vajadzētu ieviest atbilstošu cenu politiku atbilstošajā līmenī dažādās jomās, tostarp ***enerģijas cenu griestus, it īpaši attiecībā uz enerģijas izmaksām, lai novērstu spekulācijas ar šo pamatresursu,*** ņemot vērā to ietekmi uz citām būtiskām precēm, piemēram, pārtiku un tās cenām. Šajā saistībā būtu ieteicams reformēt ES enerģijas tirgus darbību, lai nodrošinātu efektīvu energosistēmu, kas nodrošina cenas ziņā pieejamu energoapgādi.	EESK iesaka: lai mazinātu nevienlīdzības, sociālās atstumtības un marginalizācijas risku, ko rada pirktspējas zudums, vajadzētu ieviest atbilstošu cenu politiku atbilstošajā līmenī dažādās jomās, tostarp ***enerģētikas politikā***, ņemot vērā ***enerģijas cenu*** ietekmi uz citām būtiskām precēm, piemēram, pārtiku un tās cenām. Šajā saistībā būtu ***ļoti*** ieteicams ***veicināt pāreju uz zaļo enerģiju un*** reformēt ES enerģijas tirgus darbību, lai nodrošinātu efektīvu energosistēmu, kas nodrošina cenas ziņā pieejamu energoapgādi.

Pamatojums

Pienācīgi īstenota pāreja uz tīru enerģiju ir ilgtspējīgākais veids, kā pazemināt enerģijas cenas.

Balsojuma rezultāts

Par: 86

Pret: 126

Atturas: 6

3. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

1.13. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un tā ***sociālās konverģences sistēma*** joprojām ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar ko var uzraudzīt dalībvalstu pieņemto politiku	EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un tā ***sociālo rezultātu pārskats*** joprojām ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar ko var uzraudzīt dalībvalstu pieņemto politiku un

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
un pasākumus, kuru mērķis ir risināt pirktspējas zuduma izraisīto krīzi un novērst tās ietekmi uz nevienlīdzību un sociālo atstumtību, kā arī risināt visas ar to saistītās problēmas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā. EESK uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt distributīvās ietekmes novērtējumu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka visu jomu politikas pasākumi nepalielina nabadzību vai nevienlīdzību, un vienlaikus uzmanību pievērst arī dzimumu un jaunatnes perspektīvai. Visās sociālās politikas jomās būtu jāņem vērā dezagregētu datu atbilstoša izmantošana. EESK atkārtoti uzsver, ka pasākumu un politikas izstrādē ir svarīgi ***sociālos rādītājus*** ņemt vērā ***tādā pašā mērā kā ekonomikas*** rādītājus.	pasākumus, kuru mērķis ir risināt pirktspējas zuduma izraisīto krīzi un novērst tās ietekmi uz nevienlīdzību un sociālo atstumtību, kā arī risināt visas ar to saistītās problēmas Eiropas ekonomikā un sabiedrībā***. Turklāt EESK uzskata, ka sociālās konverģences sistēma ir iespēja uzlabot valstu centienu koordināciju, lai panāktu augšupēju sociālo konverģenci. Tam būtu jāveicina arī labāka pašreizējās pārvaldības struktūras izmantošana Eiropas Savienībā***. EESK uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt distributīvās ietekmes novērtējumu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka visu jomu politikas pasākumi nepalielina nabadzību vai nevienlīdzību, un vienlaikus uzmanību pievērst arī dzimumu un jaunatnes perspektīvai. Visās sociālās politikas jomās būtu jāņem vērā dezagregētu datu atbilstoša izmantošana. EESK atkārtoti uzsver, ka pasākumu un politikas izstrādē ir svarīgi ***pienācīgi*** ņemt vērā ***sociālos*** rādītājus.

Pamatojums

Šajā kontekstā sociālo rezultātu pārskats ir svarīgāks. Pēdējā teikumā vārds "pienācīgi" ir plašāks un aptver visus būtiskos apsvērumus. (SOC specializētās nodaļas atzinuma projektā 1.14. punkta tekstā faktiski bija iekļauts formulējums "sociālo rezultātu pārskats", un SOC specializētā nodaļa pieņēma šo punktu ar "sociālo rezultātu pārskatu" tekstā. SOC specializētās nodaļas atzinumā, kas nosūtīts plenārsesijai, šis jēdziens tomēr tika mainīts uz "sociālās konverģences sistēma"). Kompromisa garā arī ierosinām vēlāk punktā pievienot teikumu par sociālās konverģences sistēmu.

Balsojuma rezultāts

Par:	93
Pret:	130
Atturas:	2

15. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

1.3. punkts.

Grozīt šādi:

Šie specializētās nodaļas atzinuma punkti tika grozīti, lai atspoguļotu pilnsapulces apstiprināto grozījumu, lai gan sākotnējais formulējums saņēma vairāk nekā vienu ceturto daļu nodoto balsu (Reglamenta 74. panta 4. punkts).

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK uzskata, ka ieguldījumi cilvēkos un ekonomikā, ***taisnīgi*** nodokļi, kvalitatīvi un cenas ziņā pieejami sabiedriskie pakalpojumi, kā arī mērķtiecīgs atbalsts neaizsargātākajiem cilvēkiem – līdztekus īstermiņa un ilgtermiņa rūpniecības politikai un centieniem uzlabot konkurētspēju – ir būtiski pasākumi, lai mazinātu dzīves dārdzības krīzi un aizsargātu pret turpmākiem satricinājumiem.	EESK uzskata, ka ieguldījumi cilvēkos un ekonomikā, ***progresīvi*** nodokļi, kvalitatīvi un cenas ziņā pieejami sabiedriskie pakalpojumi, kā arī mērķtiecīgs atbalsts neaizsargātākajiem cilvēkiem – līdztekus īstermiņa un ilgtermiņa rūpniecības politikai un centieniem uzlabot konkurētspēju – ir būtiski pasākumi, lai mazinātu dzīves dārdzības krīzi un aizsargātu pret turpmākiem satricinājumiem.

Balsojuma rezultāts

Par:	111
Pret:	109
Atturas:	4

14. GROZĪJUMS

SOC/823

Pirktspējas zudums/nevienlīdzība, atstumtība, marginalizācija

1.16. punkts.

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK ***pieņem zināšanai*** Eiropas Sociālo tiesību komitejas neseno ziņojumu par dzīves dārdzības krīzes ietekmi uz sociālajām tiesībām un ***EESK atzinīgi vērtē Eiropas Sociālo tiesību komitejas neseno ziņojumu par dzīves dārdzības krīzes ietekmi uz sociālajām tiesībām un mudina dalībvalstis ievērot ieteikumus[1].minētās komitejas ieteikumus Eiropas Padomes Eiropas Sociālās hartas dalībvalstīm***[1].	
[1] *Cost of Living Crisis - Social Rights* - Eiropas Sociālo tiesību komiteja (*ECSR*).	[1] *Cost of Living Crisis - Social Rights* - Eiropas Sociālo tiesību komiteja (*ECSR*).

Balsojuma rezultāts

Par:	140
Pret:	76
Atturas:	15